

Particuliere recherche: werkwijze en informatiestromen

P. Klerks, C. van Meurs en M. Scholtes

ES&E (Eysink, Smeets & Etman), Den Haag

Kenmerk: [EWB98.040](#)

Samenvatting

Op de markt van private recherche zijn uiteenlopende instellingen actief. De onderzoekers onderscheiden vier hoofdcategorieën:

1. Particuliere recherchebureaus (al dan niet met vergunning)
2. Informatiebureaus (niet vergunningplichtig)
3. Bedrijfsrecherchediensten (niet vergunningplichtig)
4. Forensische financiële dienstverlening

Het accent in het onderzoek is gelegd op instellingen genoemd onder rubriek 1. Nederland telt ongeveer 300 geregistreerde particuliere recherchebureaus. De onderzoekers schatten het aantal bureaus dat zonder vergunning actief is op enkele tientallen (maximaal 50). Tweederde deel van de geregistreerde bureaus verstrekt informatie aan het ministerie door middel van het (verplichte) jaarverslag. Bij deze 202 bureaus werken in totaal ruim 600 personen. In totaal schatten de onderzoekers het aantal medewerkers in deze branche op circa 1000.

In omvang variëren de particuliere recherchebureaus van eenmansbedrijf tot middelgroot bedrijf met ruim 60 medewerkers. De circa 200 kleine bedrijfjes werken voor een belangrijk deel voor particuliere klanten, terwijl de meer professionele bedrijven zich voornamelijk op het bedrijfsleven richten.

Laatstgenoemde bedrijven vullen - in het bijzonder in de categorie middencriminaliteit - het gat aan dat de politie op dit terrein heeft laten ontstaan.

De werkzaamheden van de bureaus zijn zeer gevarieerd: onderzoek naar fraudes, interne diefstallen, en dergelijke vormen de hoofdmoot, maar er is een waaier van andere soorten zaken, zoals het opsporen van vermiste personen, het regelen van erfeniskwesties, alimentatiegeschillen, incasso en protectie, merkvervalsing etc.

Wat methoden en technieken betreft zet de private sector vooral traditionele middelen in als interviews en observatie. In een beperkt aantal gevallen hebben de onderzoekers het gebruik van meer geavanceerde technieken vastgesteld.

Het komt vrij weinig voor dat de politie rechtstreeks opdrachten geeft aan particuliere instellingen. Uitwisseling van persoonsgerelateerde informatie vindt ondanks de juridische obstakels die dit formeel in de weg staan, daarentegen wel met enige regelmaat plaats. De vragende partij is in dit soort gevallen meestal de particuliere instelling. Bij hoge uitzondering benaderen reguliere opsporingsinstaties particuliere bureaus om opsporingsgerelateerde informatie boven water te krijgen of hen te sturen in het verzamelen daarvan.

Het huidige toezicht op de branche wordt door alle betrokkenen, zelfs vanuit de politie, als ondermaats beschouwd. De belangrijkste resultaten en conclusies zijn:

- De informatieuitwisseling tussen reguliere en particuliere opsporingsinstellingen verdient nadere aandacht. Wettelijk gezien kan er in dit opzicht weinig, maar de praktijk wijst uit dat er wel degelijk informatie wordt uitgewisseld.
- Het feit dat een aantal instellingen, zoals informatiebureaus en bedrijfsrecherche, niet vergunningsplichtig is, doet de transparantie van de markt geen goed. De onderzoekers bevelen aan om de situatie na te streven dat iedereen die stelselmatig rechercheactiviteiten verricht daadwerkelijk onder het regime van de WPBR valt.
- Het toezicht op de branche moet worden verbeterd. De onderzoekers pleiten in dit verband voor een onafhankelijk orgaan dat voor heel Nederland hiermee belast is. Certificering en periodieke audits zouden van de toezichtsstructuur onderdeel moeten gaan uitmaken. Er moet tevens strikter op worden toegezien dat de verplichting tot het indienen van een jaarverslag wordt nageleefd. Bij het niet voldoen aan deze verplichting of het moedwillig verstrekken van onjuiste informatie zijn gerichtere sancties (boetes of zelfs intrekking van de vergunning) op zijn plaats.